

Södertörns Högskola

Medie -och kommunikationsvetenskap

C-uppsats

HT-09

Londonsvenskar.com

- om betydelsen av ett virtuellt nätverk -

Författare: Emma Härdin

Handledare: Carina Guyard

ABSTRACT

Södertörns Högskola

Medie -och kommunikationsvetenskap

C-uppsats, HT-09

Titel: Londonsvenskar.com – om betydelsen av ett virtuellt nätverk

Författare: Emma Härdin

Handledare: Carina Guyard

Sammanfattning

Studien syftar till att få en ökad förståelse för vad ett socialt nätverk som Londonsvenskar kan ha för betydelse för svenskar som har bosatt sig i London. Tidigare forskning har visat på vikten av virtuella nätverk för migrationsprocessen då medlemmarna utgör en stabil supportstruktur som erbjuder den nyanlända socialt och emotionellt stöd i form av praktiska råd och tips från mer erfarna användare.

Genom kvalitativa djupintervjuer vill jag söka få svar på mina två frågeställningar, den första som behandlar mina informanternas användande av Londonsvenskar och vad detta har betytt för dem under deras vistelse i London samt informanternas generella uppfattning om, och attityd till närverket.

Min teoretiska ram innefattar därför teorier som rör människans behov av att leva i gemenskap samt de konsekvenser som uppstår då människors rörlighet över nationsgränser försvagar den nationella gemenskapen.

I mitt empiriska material kan jag urskilja två teman ur vilka jag vill belysa Londonsvenskars betydelse. Mina informanternas individuella användning av Londonsvenskar och vilken betydelse detta har haft för deras vistelse i London. Informanternas generella uppfattning om och attityd till nätverket.

Sammanfattningsvis visade sig användningen av Londonsvenskar inte vara så pass stor eller betydelsefull hos mina informanter som tidigare forskning av liknande nätverk har visat. Detta kan förstås gentemot att migrationsforskning ej har inbegripit västerländska migranter då dessa till stor del har migrerat av andra orsaker än flykt och exil, och vars rörlighet närmare betraktas som en grundläggande fri -och rättighet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING OCH BAKGRUND	5
1.1. Syfte och frågeställningar	6
1.2. Tidigare forskning	6
1.2.1. Artiklar	7
1.2.2. <i>The Whole Greater than the Sum of Its Parts: An Investigation into the Existence of European Identity, Its Units and Its Devisions</i> av Ruxandra Trandafoiu	8
1.2.3. <i>The Enlargement of Meaning: Social Demand in a Transnational Context</i> av Asu Aksoy och Kevin Robins	9
2. TEORI	11
2.1. Medier och identitet	11
2.1.1. Identitet och gemenskap	11
2.1.2. Den nationella gemenskapen	13
2.1.3. Mediernas konstruktion av den föreställda gemenskapen	14
2.2. Medier och migration	15
2.2.1. Den virtuella resan hem	15
2.2.2. Transnationella gemenskaper	16
2.2.3. Virtuella nätverk	17
3. METOD	19
3.1. Val av metod	19
3.1.1. Kvalitativa intervjuer	19
3.2. Urval	19
3.3. Tillvägagångssätt	20
3.3.1. Etiska aspekter	21
3.4. Metodproblem	21
3.4.1. Validitet	21
3.4.2. Reliabilitet	22
3.4.3. Generalisering	22
3.4.4. Transkription	23

4. ANALYS	24
4.1. Hur använder mina informanter Londonsvenskar?	24
4.1.1. En betydelsefull supportstruktur	24
4.1.2. Informanternas aktivitet	26
4.2. Vilken är attityden till nätverket?	29
4.2.1. Londonsvenskar som gemenskap	31
4.2.2. En transnationell gemenskap	34
5. SLUTSATS OCH DISKUSSION	36
5.1. Slutsats	36
5.2. Diskussion	37
5.3. Fortsatt forskning	38
6. LITTERATUR -OCH KÄLLFÖRTECKNING	39
6.1. Tryckta källor	39
6.2. Otryckta källor	40
6.3. Intervjuer	40
7. BILAGOR	41
7.1. Brev till blivande informanter	41
7.2. Förberedande material till informanter	42
7.3. Intervjuguide	43

1. INLEDNING OCH BAKGRUND

”Här hittar du råd, tips och vänner om du vill flytta mellan Sverige och Storbritannien. Lär från andras erfarenheter och bygg en bra supportstruktur, och hitta någon att ta en pint med. Registrera dig idag - det är gratis!”(www.londonsvenskar.com/social).

Så lyder slogan som pryder förstasidan på Londonsvenskar.com(Hädanefter referat till som LS). Syftet med nätverket är alltså att bistå en samlingspunkt för svenskar som bor i London, för de som planerar att flytta, semestra eller bara är nyfikna på hur livet i London kan se ut. Nätverket lanserades första gången 2003 av grundarna Martin Welén och Daniel Hansson som efter att ha bott ett halvt år i London själva saknade ett nätverk där londonsvenskar kunde samspeka. Målet blev därför att skapa en plats där människor kunde dela med sig av sina erfarenheter och upplevelser och också ta del av andras. Interaktionen på nätverket har vuxit sig stort och det finns ett brett utbud av evenemang att delta i. Det anordnas fester som bjuder upp till kulturella möten där medlemmarna ägnar sig åt nationella aktiviteter så som ”Scandinavian X-mas party @ The Warwick”, Svenska Kyrkans julmarknad och det skapas grupper som ”Viking Party People”, Svenska au pairs i Working” och ”Svenskar i Hampshire” som tillåter medlemmarna att finna personer som bor i samma ort, som har samma intressen eller annat gemensamt.

LS är inte ensam om att fylla denna funktion. Dessa virtuella nätverk växer sig fort starka runt om i världen, som en alternativ gemenskap för människor som har lämnat den nationella gemenskapen bakom sig och landat oerfaren i ett nytt land. Med matnyttig information om den rådande samhällsstrukturen och med diskussionsforum där människor som befinner eller har befunnit sig i samma situation samlas, skapas en lättillgänglig gemenskap som erbjuder sina medlemmar socialt och emotionellt stöd(Lövheim 2002 s 158).

Vikten av dessa virtuella gemenskaper har visat sig vara stor då människors ökade rörlighet över nationsgränser försvagar den geografiskt förankrade nationella gemenskapen då man inte alltid kan befinna sig inom dess tid -och rumsram. Konsekvenserna för denna rörlighet uppstår i form av känslan att ej tillhöra en gemenskap, att förlora en bit av sin identitet och vidare känslan av rotlöshet(Gustafsson 2007 s 32). Det blir således ofta viktigt för den utflyttade att bevara en del av den nationella identiteten genom att upprätthålla kontakten med hemlandet. De kulturella möten som uppstår innehåller en mängd olika

traditionella aktiviteter så som religionsutövningar, matvanor och olika nationella aktiviteter, så som traditionella högtidsfiranden och evenemang. Dessa kulturella möten har tidigare ägt rum i geografiskt förankrade sociala miljöer, där kyrkan har stått i centrum. I dagens högteknologiska samhälle har det dock kommit till de nya kommunikations- teknologierna att bistå dessa kulturella möten(Lövheim 2002 s 147).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att få en ökad förståelse för vad ett virtuellt nätverk som LS kan ha för svenskar som bosatt sig i London. Utifrån teorier och tidigare forskning kring medieanvändning bland migranter ska jag försöka bilda mig en uppfattning om vilken betydelse LS har haft för mina informanter under deras vistelse i London.

- Hur använder/använde mina informanter Londonsvenskar?

Denna fråga vill utforska vilka användningsområden som fyllde en funktion för mina informanter och således vilken betydelse nätverket hade för dem under deras vistelse i London.

- Vilken är informanternas attityd till nätverket?

Denna fråga tar utgångspunkt i föreställningen om virtuella nätverk som en alternativ gemenskap för människor som har lämnat den nationella gemenskapen bakom sig. Frågan utforskar informanternas attityd till och generella uppfattning om nätverket.

1.2 Tidigare forskning

Det finns ett rikt och expanderande utbud av litteratur som behandlar mediekonsumtion bland migranter. Forskning har visat på mediernas viktiga roll i upprätthållandet av kontakter då människor rör sig över nationsgränser och rollen i skapandet av vad som inom politiken har kallats för "lång-distans-nationalism"(Löfgren 2006 s 305). Migrationsforskning som behandlar västerländska migranter lyser dock med sin frånvaro. Då min undersökning innefattar svenskar anser jag det viktigt att förklara varför migrationsforskning ej har innefattat svenska migranter och hur detta kan komma att prägla min analys och slutsats.

Ingemar Grandin är en av få som uppmärksammar existensen av en ”vit diaspora”. Grandin(2007 s. 338)förklarar att migrationsforskning länge har fokuserat på den problematik som medföljer migranten i dennes integreringsprocess. Därav har migration kommit att förstås som någonting problematiskt och tvunget och därför finns det inte utrymme för en bredare förklaring som skulle kunna innefatta många andra aspekter. Även Per Gustafsson menar att tidigare migrationsforskning har präglats av, vad han kallar, en nationell förståelse av migration då man betraktar bofasthet och nationell förankring som det normala medan migration uppfattas som någonting avvikande och problematiskt. Dessutom har fokus legat på på invandringens konsekvenser i det mottagande landet(2007 s 17). Men även västerlänningar migrerar, dock betraktas de närmare som en självklar möjlighet då den västerländska migrantens rörlighet ses som en grundläggande fri -och rättighet(Grandin 2007 s 328). Gustafsson menar även på att det existerar en global ”rörlighetshierarki” då människor innehar olika grader av rörelsefrihet och därmed olika möjligheter och olika villkor när det gäller att utveckla transnationella band(2007 s 22).Den västerländska migranten utgör ett oväntat fall av transnationalism då migrationen sker av andra orsaker än flykt och tvång. Den västerländska migranten intar istället olika resenärroller så som affärsresenär, turist, antropolog, jetsetare, missionär, pilgrim, upptäcktsresande, utlandsstudent, utrikeskorrespondent och innehar möjligheten att återvända hem. Detta bidrar till att tankarna berör turism hellre än migration(Grandin 2002 s 330).

Grandin menar att västerländsk migration över huvud taget till stor del är osynlig i diskussionen om migration och transnationalism. Utöver den dokumentation som berör västerländska migranterns arbete i andra världsländer, är det knapert med studier som undersöker den västerländska diasporans vardagsliv(2002 s 339). För visst upprätthåller även västerländska migranter kontakter med tidigare hemländer. Grandin förklarar att det finns en tydlig hemorientering bland västerländska migranter som ger sig uttryck i olika försök att återskapa hemkulturen, även socialt sammanknyttande. Sociala nätverk som utgörs av västerländska migranter existerar i allra högsta grad och sammanträffar och kulturella möten tar plats i sociala miljöer som kyrkor, skolor men även genom evenemang som julmarknader och traditionella högtidsfiranden(2002 s. 343).

1.2.1 Artiklar

Jag ska nedan nämna två tidigare studier som på olika sätt behandlar migranterns medieanvändning och varför denna är viktig för dem. Den första behandlar ett, till LS, liknande virtuellt nätverk som används av rumänska migranter bosatta i England och Italien. Denna studie är av betydande vikt för mitt uppsatsarbete då det rör sig om ett så liknande fenomen. Den andra studien vill belysa

migranternas mediekonsumtion ur ett annat perspektiv än det som förklarar konsumtionen som en hemorientering och rekonstruktion av den nationella identiteten vilken författarna menar hittills har dominerat migrationsforskning. Studien kan vara användbar då mina informanter skiljer sig från den dominerande migrationsforskning. Forskning tillämpad ur ett annat perspektiv kan därför vara av intressant karaktär och vidare förklara det empiriska materialet.

1.2.2. The Whole Greater than the Sum of Its Parts: An Investigation into the Existence of European Identity, Its Units and Its Deviations av Ruxandra Trandafoiu (2006 Vol. 3,3).

Artikeln behandlar en undersökning utförd av *The International Communications Association* där man fokuserade på tre virtuella nätverk¹ använda av rumänska migranter, två i England och ett i Italien, för att analysera migranternas attityd till nätverket, nätverkets betydelse i värdlandet och nätverkets relation till hemlandet. Syftet var således att undersöka hur detta nätverk användes och vad det hade för betydelse för dess användare; hur nätverket skapade samhörighet, känsla av delad identitet och tillhörighet. Undersökningen inleddes med en slags fältobservation där man undersökte interaktionen på nätverket; chatt-forum och email-utväxlingar under loppet av en månad för att förbereda för kvalitativa djupintervjuer. Man analyserade vidare ”arkitekturen”, det vill säga det visuella material som utgjorde nätverken: allmän information, nyheter, kontext, analyserande, kommentarer, diskussionsforum, feedback, arkiv och länkar. Man analyserade också betydelsen av format och design, tillgänglighet, omedelbarhet och möjlighet till interaktivitet(2006 s102).

De tre nätverken visade sig vara mycket lika, både i layout och innehåll. Patriotism och nostalgi uttrycktes genom kulturella landmärken så som flaggor, kartor och andra representationer för den rumänska kulturen, men bjöd även in värdlandet genom lokala händelser och inkluderade korskulturella och transnationella symboler som exempelvis den engelska flaggan. Vidare fylldes nätverken av praktisk information riktad till nykomlingar; tips och råd angående visum, arbete, bostad, körkort och så vidare samtidigt som det gjordes plats för nyheter från värdlandet(2006 s 103)

Trandafoiu förklarar att det växer fram en gemenskap mellan medlemmarna på nätverket som upprätthålls genom det konstanta flödet av meddelanden som rör den gemensamma historien. Aktiviteten bland medlemmarna varierade och det visade sig att nyanlända migranternas användning av nätverket till största del fokuserade på de funktioner som bistod information och praktisk hjälp, medan de mer etablerade migranterna var aktiva i diskussionsforum där man behandlade frågor och problem som integrering och framställningen av Rumänien och rumäner i det nya värdlandet.

¹<http://www.romani.co.uk/>, <http://romani-online.co.uk> <http://www.italiaromania.com/>

Trandafoiu menar, att det är denna grupp av användare som upprätthåller den virtuella gemenskapen då samtal kring den gemensamma historien stärker gemenskapens identitet och det är detta som gör det möjligt att bibehålla dessa transnationella nätverk och varför de är viktiga för sina medlemmar.

Vidare förklarar Trandafoiu att den virtuella gemenskapen inte skiljer sig avsevärt från den geografiskt förankrade då även denna upplevs symboliskt och då den består av ett föreställt hemland eller en plats som skapas genom nostalgi, minnen, historia och kulturella landmärken(2006 s 103).

1.2.3. The Enlargement of Meaning: Social Demand in a Transnational Context av Asu Aksoy och Kevin Robins (2003 Vol. 65, 4-5).

Artikeln behandlar en undersökning av ovanstående författare som syftar till att analysera medieanvändningen bland turkisk-talande folkgrupper i London. Författarna vill distansera sig från det vanliga förhållningssätt som har dominerat forskningen kring medieanvändning bland migranter. De menar att man tidigare har förklarat migranternas medieanvändning som ett behov av att återskapa den nationella gemenskapen och den nationella identiteten. Istället menar de att forskning bör fokusera på migranternas egna upplevelser och erfarenheter av transnationella medier för att få en förståelse för transnationell mediekonsumtion(2003 s 371).

I sin slutsats presenterar författarna resultat som visar på att det sociala behovet krävde transnationell kontakt med hemlandet och att den nationella kulturen var en viktig ingrediens i vardagslivet. Nationellt medieinnehåll visade sig spela stor roll i migrantens liv och de allra flesta uttryckte ett socialt behov av en daglig nyhetsuppdatering från hemlandet(2003 s 378). Då medier först och främst är nationella, räckte det inte att ta del av engelsk rapportering. Det visade sig således vara viktigt för det turkisk-talande migranterna att ta del av de lokala nyheterna, speciellt vid tillfällen av kris och oro i hemlandet då en blandning av nyhetsrapporter från både hemland och värdland tillämpades för att skapa sig en objektiv uppfattning om situationen. Satellit-tv var således det transnationella medium som användes mest.

Aksoy och Robins förklarar att då migranten flyttar från sitt hemland, kan den nationella kulturen ej längre tas för givet. Ett behov av att försvara den nationella identiteten uppkommer då och därför blir även behovet av att upprätthålla kulturen viktig. Att vara avhuggen från kontakten med hemlandet leder till mer fixerade tankar om det land som har lämnats bakom och behovet kommer att kretsa kring bevarandet av den nationella identiteten. Då nya kommunikations-medel på många sätt förminskar avstånden upplevs kontakten till hemlandet som naturlig och lättillgänglig och det uppstår inte längre samma behov av att försvara den nationella identiteten, i och med att den

blir synlig. Aksoy och Robins menar därför att användandet av transnationella medier snarare försvagar den nationella identiteten då lättningen över att kunna ta sin kultur för givet tillåter migranten att intressera sig för andra saker(2003 s 377).

2. TEORI

Avsnittet som följer syftar till att redogöra för de teorier jag anser vara relevanta för att analysera mitt empiriska material. Teorin är vidare uppdelad i två delar då den första behandlar grundläggande teorier om den individuella samt det kollektiva identitetsbildningen och således människans behov av att leva i gemenskap. Den andra delen berör teorier som söker förklara de konsekvenser som uppstår då människor rör sig över nationsgränser.

2.1. *Medier och identitet*

Medieanvändning och identitetskonstruktion är starkt sammanflätade. Då medierna, tillsammans med andra samhällsinstitutioner så som skola, kyrka och arbetsplatser förmedlar vårt gemensamma världsbild, bidrar de även till att definiera vilka vi är.

2.1.1 *Identitet och gemenskap*

”/.../Vår identitet är ett lapptäcke av identiteter, en sammanflätning av likheter och skillnader i förhållande till andra människor”(Gripsrud 2002 s. 19).

Den grundläggande tanken om identitetsbildning lyder att vi formar vår individuella identitet utifrån den sociala omgivning vi befinner oss i. Vi skiljer på oss själva och andra; vi upptäcker att vi ser olika ut, finner olika saker intressanta, reagerar olika i olika situationer; utifrån detta bildar vi oss en uppfattning om vilka vi är och vill vara. Vår medvetna självuppfattning skulle inte existera utan de medmänniskor som ingår i vår gemenskap. Vi förhåller oss till de andra i vår omgivning på så sätt att jag vet att jag är jag därför att du är du, och vi är inte densamma(Gripsrud 2002 s 20).

Man skiljer vidare på den individuella identiteten och den kollektiva, där den individuella identiteten syftar till den föreställning man har om sig själv utifrån de andra i sin omgivning. Den kollektiva identiteten syftar på den föreställning man har om sig själv som en del av en social grupp som delar samma förståelse av verkligheten och därför skiljer sig från andra runt om i världen. De sociala relationer som existerar i en gemenskap strukturerar vår verklighet då människorna i en gemenskap delar en gemensam förståelse för verkligheten och en gemensam identitet som skiljer oss från de andra(Thompson 1995 s 223). Dessa är förstas intimt förbundna med varandra men

behöver inte alltid sammanfalla. Den individuella identiteten står för vad som gör individen unik, som skiljer den ifrån de andra. Den kollektiva identiteten ger individen kännetecknen av ett större sammanhang. Det rör sig om individens nationalitet, yrke, intressen, om man är förälder, ungdom, singel eller gift och så vidare. Den kollektiva identiteten kan således beskriva individen med attribut som denne anser vara felaktiga; fördomar som spelar på stereotyper har vi allihop säkert råkat ut för någon gång. Den kollektiva identiteten kan således spela in på lustiga sätt som att vi känner en stark samhörighet med andra svenskar då vi befinner oss utomlands, fast än vi inte skulle finna tycke för varandra i andra sammanhang. Detta just därför att vi ingår i en och samma gemenskap – nationen, och delar en kollektiv identitet – den svenska (Gripsrud 2002 s 20).

Vi ingår vidare i fler gemenskaper, vilka varierar i både storlek och nivå. Den mest kända definitionen av gemenskap har myntats av Ferdinand Tönnies där han skiljer mellan den intima gemenskapen, *gemeinschaft*, som utgörs av personliga relationer som i en familjen eller ett litet bysamhälle och *gesellschaft*; den gemenskap som utgörs av ett samhälle och således innehåller mer opersonliga och formella relationer. Tönnies menar att vi har gått ifrån den intima gemenskapen och istället ingår vi i sammanhang som är betydligt större och mer opersonliga. Detta förklarar han är en konsekvens av den industrialisering och urbanisering som flyttade människor ifrån sina bysamhällen och omöjliggjorde nära relationer och ömsesidigt samarbete då dessa ersattes av opersonliga och affärsmässiga kontakter (Lövheim 2002 s 151).

I den högteknologiska värld som vi lever i idag, har denna definition tagit sig till en allt högre nivå. Den intima sfären som utgörs av familjen är fortfarande den mest intima gemenskapen. Men då nya transport -och kommunikationsmedel har ökat människors rörlighet över nationsgränser och minskat avstånden, har definitionen fått sig ett allt bredare spektrum. Då vi ej längre är begränsade av den fysiska platsens tids -och rumsramar ingår vi i fler och större gemenskaper än någonsin förr.

Men denna världsgemenskap kan komma att bli allt för stor för att greppa. Ferdinand Tönnies menar att vi bör sträva efter att leva i *gemeinschaft*. Manuel Castells beblandar sig också med dessa tankar då han menar på att det, i denna världsgemenskap, har kommit till nationen att bistå den gemenskap som karakteriserar *gemeinschaft*. Han beskriver denna globaliseringens tidsålder som en tid av återuppväckt nationalism. Han påstår att nationalismen både tar sig uttryck i utmaningar mot etablerade nationalstater och en utbredd identitets(re)-konstruktion på basis av nationalitet, som alltid hävdas gentemot det främmande (Castells 1997 s 2).

2.1.2 Den nationella gemenskapen

Vi föds in i den nationella gemenskapen. Redan innan vi kan tala blir vi socialiserade in i en gemenskap som delar en gemensam förståelse för verkligheten och en delad identitet, den svenska (Gripsrud 2002 s 18). Vi får det tidigt förklarat för oss att Sverige är ett speciellt land i världen. Vi lär oss att alla svenskar har någonting gemensamt, som skiljer oss från dem andra. Vi talar alla samma språk, har en delad förståelse av koder och beteendemönster som gör att vi förstår varandra.

Vi bekantar oss i tidigt ålder med traditioner och dess nationella aktiviteter. Vi lär oss exempelvis att vi i Norden firar sommarsolståndet någon gång mellan den 19 och den 25 juli varje år och att det i Sverige är en högtid som karaktäriseras av en blomklädd midsommarstång, runt vilken man bör dansa som en groda. En högtid som dukar upp med sill, köttbullar, prinskorvar, surströmming och andra typiskt svenska maträtter. En högtid då det bjuds på snaps och pilsner och flickorna plockar sju sorters blommor som ska läggas under kudden i hopp om att få drömma om sin framtida man.

Dessa traditioner, tillsammans med en rad rättigheter, skyldigheter, värderingar, skapar en gemensam förståelse för verkligheten ur vilken vi ser på världen och skiljer oss från andra (Thompson 1995 s 68). Den nationella gemenskapen utgörs således av människor som lever inom samma geografiska område och som utgör en samtidig upplevelse-gemenskap (Gripsrud 2002 s 19).

David Morley beskriver i sin bok *Home Territories* hur byggandet av autobahn stärkte och band ihop den nationella gemenskapen i Tyskland. Först och främst minskade avståndet mellan människorna i landet då det blev lättare att ta sig fram. Men motorvägens funktion var inte bara att underlätta för transportsträckor utan figurerade även som en symbolisk mekanism som fostrade medborgarnas upplevelse av att tillhöra den tyska nationen genom att konstruera en gemensam bild av det tyska landskapet. Vägen lades bit för bit genom de vackraste delarna av landet och visade upp Tysklands specifika landskap. Syftet var således att ge medborgarna en representativ bild av sitt Tyskland, ett vackert land att vara stolt över. Konstruktionen av den föreställda gemenskapen skall således ge medlemmarna viljan att identifiera sig med och känna tillhörighet till nationen (Morley 2000 s 34).

2.1.3. Mediernas konstruktion av den föreställda gemenskapen

Den föreställda gemenskapen är ett uttryck myntat av sociologen Benedict Anderson som syftar till att förklara den nationella gemenskapen som föreställd då han menar på att det är fysiskt omöjligt att samla alla människor inom nationen i ett och samma rum och under loppet av en livstid möts endast en minoritet av den nationella gemenskapen. Anderson menar att styrkan i den föreställda gemenskapen visar sig tydligast i fallet att människor innehar viljan att döda, och riskera att själva dödas, för sin nation – även fast dessa är människor som man aldrig har mött och om man så skulle möta dem, kanske inte ens finna tycke för (Anderson 1983/1993 s 21). Den starka känslan av att ingå i en nation, att känna tillhörighet med Sverige och att känna samhörighet med svenskar är således ett resultat av den delade världsbild och identitet som under århundraden har spridits genom transport -och kommunikationsmedel; fysisk transport och genom de nya medieteknologierna. Dessa har minskat avståndet mellan människor och skapar känslan av att ha någonting gemensamt – nationen.

Anderson menar att de tryckta medierna var de första att sprida symboler och idéer i ett gemensamt språk, och genom att läsa texter på samma språk länkades människor, som aldrig skulle kunna komma att samverka direkt, ihop genom den förbindelse de hade till den virtuella gemenskap som uttrycktes genom de tryckta medierna (Anderson 1983/1993 s 53).

Medierna har således en stor roll i konstruerandet av den föreställda gemenskapen då de definierar verkligheten omkring oss och därmed också vad som gör oss unika. Därför har de många medier som lanserats som globala verktyg för att sammanlänka människor runt om i världen oftast fått funktionen att binda samman och stärka nationen då en förmedlande bild av hur resten av världen ser ut stärker den gemensamma världsbilden och medierna förblir i allt väsentligt nationella (Löfgren 2006 s 297, Gripsrud 2002 s 17).

Vi lever inte längre i överskådliga bysamhällen, utan ingår i en växande gemenskap som utgörs av hela vår nation. Traditioner och nationella aktiviteter från alla möjliga håll och kanter inom Sverige har med mediernas hjälp tagit sig ut i den nationella gemenskapen och vi firar samma högtider i Haparanda som i Ystad. Under det senaste halvsekle har mediernas roll i upprätthållandet och stärkandet av den svenska gemenskapen kommit att bli allt större. Benedict Anderson menar att dagspressen var det medium som förmedlade de första intrycken av den nationella gemenskapen och idag bekräftas den dagligen av institutioner som Sveriges Radio och Sveriges Television genom förmedling av gemensam information och underhållning (Gripsrud 2002 s 19).

2.2. Medier och migration

Hittills har jag förklarat människans behov av att leva i gemenskap och konstaterat att vi förankrar vår identitet i den nationella gemenskapen. I följande kapitel kommer jag att redogöra för de konsekvenser som uppstår då människors rörlighet över nationsgränser försvagar den nationella gemenskapen. Jag kommer vidare att beskriva de nya former av gemenskap som uppstår då den nationella ej finns tillhanda, och varför dessa är viktiga för människor som har lämnat nationen bakom sig.

2.2.1. Den virtuella resan hem

”Equally, in the world of those exiled from their geographical territories, a virtual home can come to have enormous importance.” (Morley 2000 s 103).

Att resa hem är och har alltid varit en betydelsefull upplevelse för migranter, men långt ifrån alla har haft möjligheten att återvända (Frykman 2002 s 72). Tidigare har kroppsliga resor innefattat stora resurser för att ta sig till sin destination och tillbaka, varför personligt kapital har varit det största problemet tätt följt av den ödesdigra tiden det tog att avverka långa avstånd. Människor har därför, i alla tider, ägnat sig åt imaginära resor långt innan de elektroniska mediernas samhälle vilket vi lever i idag (Thompson 1995 s 83). Brevväxling, tryckta medier som böcker och tidningar, i vissa fall telegram och kanske den viktigaste – telefonen, har länge assisterat migranten i upprätthållandet av kontakter med hemlandet och stärkandet av den nationella identiteten. Möjligheten att upprätthålla kontakter över långa avstånd har dock ökat avsevärt i och med utvecklingen av transport -och kommunikationsmedel. Detta har haft stor betydelse för migranter då lågprisflyg, billig internationell telefoni och datakommunikation skapar större möjligheter för kroppsliga resor och tillåter dessutom migranten att resa virtuellt och imaginärt, när, var och hur som helst (Gustafsson 2007 s 21). Aksoy och Robins menar att brist på kontakt med hemlandet leder till fixerade tankar kring den efterlämnade nationen. Då kontakt med hemlandet upplevs avhugget infinner sig en känsla och en vilja av att försvara sin nationella identitet. I deras undersökning har satellit-tv visat sig vara av största vikt för migranter då en kontinuerlig kontakt med hemlandet kan upprätthållas och den nationella kulturen kan återigen tas för givet (2003 s 377).

Morley förklarar hur de nya kommunikationsteknologierna underlättar för migranten då avståndet mellan nationsgränser krymper avsevärt:

”These networks, which link personal, individual choices to grander, diasporic narratives of identity, are often sustained through a complex mixture of physical mobility (pilgrimages, back and forth travelling, family visits) and symbolic communications through a variety of ”small media” such as exchanges of letters, phone-calls, photographs and videos.” (Morley 2000 s. 126).

2.2.2. *Transnationella gemenskaper*

Som nyare forskning belyser så är det ej självklart att migranter identifierar sig med sitt hemland, inte heller är det säkert att de identifierar sig med värdlandet. Ibland infinner sig känslan av att ej höra till någotdera och allt som oftast utvecklas en transnationell identitet som rymmer både identifikationer till hemland och värdland (Gustafsson 2007 s 33).

Aksoy&Robins(2003) menar även att det kan upplevas svårt för migranten att veta hur denne ska kombinera sin känsla av identitet och lojalitet mot hemlandet med nya intryck av kultur och sammanhang från värdlandet(s 375). Det uppkommer således ett behov av att interagera med andra människor med samma upplevelseerfarenhet, och rekonstruktionen av den nationella gemenskapen blir viktigt för bevarandet av den nationella identiteten. Således har det visat sig att traditioner och nationella aktiviteter förknippade med hemlandet kan komma att bli viktigare i det nya landet liksom resor tillbaka till hemlandet ofta sker i samband med särskilda högtider. Språk, populärkultur, religionsutövningar och matvanor är vanliga kulturella ting som ofta förs in i det nya värdlandet men det fungerar likväl åt andra hållet då värderingar, information, förhållningssätt från värdlandet sänds tillbaka till släkt och vänner i hemlandet(Gustafsson 2007 s 26). Man talar ibland om transnationella rum, det tredje rummet, som är varken *här* eller *där* utan någon annan stans och rymmer både traditionella och transnationella aktiviteter och blandar olika kulturer från både hemland och värdland och det uppstår en ny form av gemenskap, grundad i två nationer(Gustafsson 2007 s 17). Man talar vidare också om institutionaliserad transnationalism som syftar till att förklara det viktiga moment då migrantens kultur förs ut i majoritetssamhället, ofta genom föreningar och organisationer som skapar en institutionell kontext för invandrares närvaro i det mottagande landet. Men det är även en benämning på de sociala miljöer där migranten kan praktisera och reproducera hemlandets kultur(Gustafsson 2007 s 26). Existensen av transnationella gemenskaper är således ingenting nytt, människor har i alla tider rört sig över nationsgränser och skapat sociala mötesplatser där kyrkan har stått i centrum. I dagens högteknologiska samhälle har det kommit till nya kommunikationsteknologier att bistå dessa transnationella mötesplatser.

2.2.3. Virtuella nätverk

”Computer mediated communication takes the migrant back home by creating and sustaining images through recipes, slideshows, community profiles and humour – all of which create an atmosphere of hyper-reality.”(Trandafioiu 2006 Vol 3,3 s 103).

Redan 1985 hävdade Joshua Meyrowitz att de elektroniska mediernas uppkomst har förändrat och kommer att fortsätta förändra vår sociala erfarenhet då vi med mediernas hjälp kan röra oss över tids -och rumsliga gränser. Därmed förändras även de sociala relationer genom vilka vi strukturerar vår verklighet och förankrar vår identitet. Människors ökade rörlighet över nationsgränser försvagar således den nationella gemenskapen och istället tar virtuella, symboliska gemenskaper allt större plats i vårt samhälle då vi inte alltid kan befinna oss inom den nationella gemenskapens geografiska plats. Människors ökade rörlighet ger också upphov till nya upplevelser och erfarenheter och vi är idag medlemmar i fler gemenskaper än någonsin förut. I dagens postmoderna samhälle har det helt enkelt kommit till de nya kommunikations- teknologierna att bistå sociala gemenskaper(Lövheim 2002 s 147, Meyrowitz 1985).

Virtuella gemenskaper har dock mött stark kritik då de ej ansetts vara tillräckligt meningsskapande och saknar den ”äkthet” som en traditionell gemenskap karaktäriseras av. Traditionella gemenskaper, så som den nationella, är förankrad i platsens tid och rum, strukturerad av rummets fyra väggar. En traditionell gemenskap innehåller fysiska möten och ansikte-mot-ansikte kontakt. I fallet med en virtuell gemenskap, är det istället själva kommunikationssystemet som strukturerar gemenskapen. Då det fysiska rummet ej existerar iscensätts istället det gemensamma rummet genom flödet av meddelanden vilka skapar en känsla av delad social verklighet(Lövheim 2002 s 149).

Forskning har dock visat på vikten av virtuella gemenskaper för meningsskapande i verkligheten och känslan av samhörighet och delad identitet, och virtuella gemenskaper kan fylla många av de funktioner som en geografisk förankrad gemenskap fyller(Lövheim 2002 s 154ff).

Mia Lövheim har gjort ett försök att försvara dessa nya former av gemenskap och tar stöd i en rad olika studier utförda på senare tid. Hon menar att utvecklingen av virtuella gemenskaper inte är någonting oväntat då vi i det moderna samhället redan organiserar arbete, relationer och andra sociala nätverk över tid och rum och ej inom den lokala platsen.

”/.../i den senmoderna samhället förändras villkoren för sociala relationer med en hittills

oöverträffad hastighet, och det är snarare regler än undantag att människor deltar i flera olika typer av gemenskaper. Detta kräver kanske andra former av relationer än dem vi associerar med traditionella gemenskaper, mer baserade på kompetens att hantera olika åsikter och behov i syfte att hantera verkligheten än på att försöka upprätthålla en gemensam identitet och förståelse av verkligheten”(Lövheim 2002 s 165).

Virtuella gemenskaper kan dock ej ses som helt frikopplade från relationer till den geografiska platsen. Människors tidigare förankring i geografiska gemenskaper förblir viktiga förutsättningar för aktiviteter och engagemang och allt som oftast uppstår den virtuella gemenskapen ur den geografiskt förankrade. Inte heller kan man utesluta möjligheterna att den virtuella gemenskapen tar sig ut i det verkliga och förankrar sig i en geografisk plats. Värdet av den kroppsliga gemenskapen är vidare alltså ingenting som kan bli utbytt mot en virtuell gemenskap utan denna fungerar som ett komplement då individen ej kan vara i den geografiska gemenskapens tids- och rumsramar(Lövheim 2002 s 148). Dessutom ger en virtuell gemenskap sina medlemmar alternativet att vara anonym, vilket kan innebära större flexibilitet i den hierarki och diskriminering som till stor del utgörs av en geografisk gemenskap. Studier visar på att människor av olika anledningar väljer att inte ta kontakt med personer i samma situation som sig själv rädslan för att utelämnas som någon som inte vet bättre tar över. Ett virtuellt nätverk kan bidra till minskad rädsla för detta då medlemmarna kan välja att vara anonyma(Lövheim 2002 s 149).

Då den virtuella gemenskapen kräver vidare mer medvetet arbete för att hålla den vid liv och är således även mer sårbar än den geografiskt förankrade. Medlemmarnas engagemang varierar konstant och vissa är mer aktiva än andra. De regelbundna användarna är således de som håller gemenskapen vid liv genom det dagliga flödet av meddelanden som rör gemenskapens syfte och historik, då denna konstant måste uppdateras för att föreställningen av en gemenskap skall kunna äga rum(Lövheim 2002 s 150).

3. METOD

I detta avsnitt ska jag redovisa det empiriska material och tillvägagångssätt jag har använt mig av för att nå fram till resultat och analys. Jag ska således beskriva den metod jag har använt mig av och varför jag anser den vara den mest givande för min undersökning. Därefter presenteras mitt material och urval, tillvägagångssätt och de metodproblem som jag har tagit hänsyn till.

3.1. Val av Metod

Då min undersökning går ut på att förstå hur ett socialt nätverk som LS används och vad det betyder för dess användare anser jag det mest givande att utföra kvalitativa djupintervjuer med användare eller före detta användare av nätverket. Detta då jag vill närma mig mina respondenters tankar och åsikter för att kunna göra en analys av attityden till nätverket. Jag har tagit utgångspunkt i både Helge Östbyes bok *Metodbok för medievetenskap(2004)* och Steinar Kvales *Den kvalitativa forskningsintervjun(1997)*.

3.1.1. Kvalitativa intervjuer

Den kvalitativa forskningsintervjun är en mycket framgångsrik metod inom samhällsvetenskaperna då metoden syftar till att förstå människans livsvärld och genom tolkning av språket förstå innebörden av mänskliga beteendemönster och handlingar(Kvale 1997 s 15). Genom kvalitativa intervjuer kan jag finna insikt i mina respondenters situation, och närma mig deras livsvärld i avsikt att tolka undersökningsområdets mening. Forskningsintervjun syftar till att ta upp vardagens samtal och är således ett utbyte av åsikter mellan två personer som samtalar om ett gemensamt intresse. Men det är icke att glömma att samtalet är professionellt och det är därför inte är ett samtal mellan två likställda parter då det är forskarens roll att kontrollera intervjuprocessen.(Kvale 1997 s 13, 21).

3.2. Urval

Valet av respondenter gjordes strategiskt då informanterna förväntades inneha en förförståelse för undersökningsområdet. Kravet var således att informanterna hade använt sig av LS under sin vistelse i London. Jag tog också hänsyn till den varierande aktiviteten av nätverket och valde därför att använda mig av respondenter som befunnit sig i London av olika orsaker. Informanternas

situation i London kan därför skiljas åt och detta tror jag kommer visas i användningen av LS.

Av mina fyra informanter är tre bosatta i Stockholm och är före detta användare av LS. Dessa har kontaktats via mail då de är personliga kontakter. Den övriga informanten är bosatt i London och har under intervjutillfället befunnit sig i Stockholm på visit. Denne har jag kontaktat via dennes profilsida på LS. Nedan följer en beskrivning av informanterna:

Informant 1: Man, bor i London sedan fyra och ett halvt år tillbaka. Jobbar på ett amerikanskt företag.

Informant 2: Kvinna, bodde i London i fem månader då hon fick erbjudande om att jobba i en bar ägd av en bekant till familjen.

Informant 3: Man, reste till London för att delta i en bartenderutbildning, jobbade därefter i en bar i sju månader.

Informant 4: Kvinna, reste till London för att bättra på sin engelska. Bodde sammanlagt ett år i London, med ett kortare avbrott.

3.3. Tillvägagångssätt

Jag har valt att använda mig av semistrukturerade frågor då jag vill öppna upp för ett samtal där informanten står i centrum. Semistrukturerade intervjuer är upplagda på ett tematiskt vis, då man på förhand har bestämt vilka områden man ska samtala kring och vilka frågor som är av vikt. (Östbye 2004 s 103) Jag har framställt en intervjuguide som är uppdelad i två teman utifrån mina två frågeställningar (se bilaga 3). Den första delen behandlar konkreta frågor om informanternas användning av nätverket och ämnar ge relativt korta svar. Den andra delen är av mer komplex natur då den behandlar känslomässiga tankar och åsikter, hur informanterna uppfattar LS och vilken deras attityd är till nätverket. Utifrån dessa har jag utformat ett frågeschema som ligger till grund för intervjun. Jag har dock valt att hålla intervjuerna relativt öppna och ibland gå ifrån min intervjuguide med uppföljande frågor för att kunna ta fasta på oväntade aspekter som kan vara av mer intressant karaktär. Men för att underlätta sammansättningen och tolkning av intervjuerna, och för att kunna jämföra respektive informants svar så är det ändå viktigt att följa ett frågeschema där frågorna ställs i kronologisk ordning.

Jag inledde intervjuerna med direkta frågor då den första delen var av mer strukturerad karaktär. Under intervjuernas gång använde jag mig mycket av aktivt lyssnande och sonderande frågor då jag märkte att bara ett ”mm” eller en nick uppmuntrade informanterna till att utveckla sina svar, utan att jag behövde ställa några uppföljande frågor. I de fall som informanterna använde sig av andra exempel för att styrka sina egna svar märkte jag att det var givande att ställa indirekta

frågor som ”Hur tror du att din vän uppfattade situationen?”(Kvale s 126f)

3.3.1 Etiska aspekter

Innan intervjutillfället skickade jag ut ett mail med förberedande material till respondenterna (se bilaga 2) och uppmanade dem att fundera kring sitt användande av LS och varför detta är/var viktigt för dem. Jag informerade informanterna om forskningsområdet och undersökningens syfte samt deras roll i denna. Jag informerade informanterna om att intervjun skulle spelas in och att de skulle komma att figurera under ett anonymt informantnummer. Slutligen skickade jag det transkriberade materialet som jag fått fram under mina intervjuer till respektive informant och bad dem läsa igenom detta, för att undvika situationer då informanten känner sig kränkt eller misstolkad. Således har jag utgått från Vetenskapsrådets hänvisningar då det gäller informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet som behandlar de etiska aspekter som bör tas hänsyn till då man bedriver forskning, på alla nivåer (Östbye 2004 s 126).

3.4. Metodproblem

Kvale (1997) är noga med att poängtera att den kvalitativa intervjun är ett hantverk som man endast kan utveckla genom upprepade övningar. Med det sagt tar han upp några av de problem som forskaren kan stöta på när det kommer till själva intervjuprocessen och när man sedan behandlar sin text.

3.4.1. Validitet

En undersöknings validitet omfattar till vilken grad forskaren undersöker det denne söker undersöka och hur pass förståeligt och reflexivt denne kan förklara sina analyser utifrån de valda teorierna (Östbye 2004 s 40). För att stärka mina argument om varför och på vilket sätt ett socialt nätverk som LS är betydelsefullt för dess användare, har jag i mitt uppsatsarbete inkluderat en tidigare undersökning av tre liknande nätverk. Jag har även belyst mina frågeställningar med relevanta teorier kring den individuella identitetsbildningen, den nationella gemenskapen och de konsekvenser som uppstår då människor rör sig över nationsgränser. Där till kommer teorier om virtuella nätverk och huruvida dessa bistår en alternativ gemenskap. Vidare har jag inkluderat ytterligare en undersökning om migranters medieanvändning, vars författare vill distansera sig från den dominerande migrationsforskning som länge har sett på migranters medieanvändning ur ett integreringsproblematiskt perspektiv. Dessutom har jag varit noga med att poängtera de nackdelar min teoretiska ram kan föra med sig, då dessa ej inkluderar västerländska migranter. Jag har därför

inkluderat ett stycke där jag förklarar hur migrationsforskningen hittills har sett ut samt vilken roll västerländska migranter har haft i denna.

Detta, som Östbye kallar för en teoretisk triangulering, kompenserar för eventuella svagheter genom att kombinera olika analytiska ansatser(Östbye 2004 s 122).

3.4.2. Reliabilitet

Reliabiliteten gäller huruvida en undersöknings material kan anses vara bra och tillförlitligt. För att stärka reliabiliteten är det därför viktigt att forskaren med stor noggrannhet dokumenterar tillvägagångssätt för att göra det möjligt för andra forskare att upprepa undersökningen och finna samma slutresultat. Vidare påverkas undersökningens reliabilitet av faktorer så som att informanten känner sig obekvämt i intervjusituationen eller att denne känner sig pressad att formulera sina svar på ett visst sätt.(Östbye 2004 s 121). Exempelvis kan närvaron av en mikrofon eller en bandspelare påverka informanten negativt och till följd få arrangerade svar. Jag har tagit hänsyn till en rad faktorer för att stärka reliabiliteten; ett mail gick ut till mina informanter där jag informerade dem om de etiska aspekter jag har tagit hänsyn till. Att intervjuerna spelas in för att sedan transkriberas, och att respektive informant kommer att bli tilldelad ett informant-nummer i vilken denne kommer att vara anonym under. Detta stärker reliabiliteten då informanten är medveten om och har kunnat förbereda sig på att samtalet kommer att spelas in. Då intervjuerna tog plats ute i offentligheten var jag noga med att välja en lugn miljö som kändes avslappnad och bekväm. Samtliga intervjuer tog plats på ett kafé eller liknande. Jag uppfattar mina fyra informanter som bekväma i intervjusituationen och har svårt att föreställa mig att jag inte skulle ha fått uppriktiga svar.

Jag inser den eventuella problematiken i det faktum att tre av mina fyra informanter är personliga kontakter, och detta kan givetvis komma att sänka undersökningens reliabilitet. Dock var en av informanterna okänd och jag uppfattade intervjusituationerna som relativt lika varandra, då mitt insamlade material har visat på mycket lika svar.

3.4.3 Generalisering

En undersöknings generaliserbarhet utgörs av till vilken grad analysens resultat kan göras allmängiltiga(Östbye 2004 s 120). Jag är medveten om att jag ej kan generalisera mina resultat till ett större sammanhang, detta är heller inte någonting som jag har eftersträvat. Jag har gjort ett strategiskt urval där mina respondenter är valda utifrån vissa kriterier som jag anser är nödvändiga för att ge mig en inblick i det problemområde som jag undersöker. Kriterierna behandlar således förkunskaperna av att bo och leva i London och under denna tid ha använt sig av LS(se urval) Då

jag utgår från en teoretisk ram och från tidigare forskning kring undersökningsområdet bygger min analys således av likheter och skillnader mellan den situation jag undersöker och vad som har visats i liknande sammanhang.

3.4.4. Transkription

Samtliga intervjuer tog mellan 15 – 20 minuter att genomföra och det transkriberade materialet omfattar ungefär 5 – 6 sidor per intervju. Vid transkriptionen tog jag hänsyn till informantens ordval och sätt att uttrycka sig på. Jag har därför redigerat det nedskrivna materialet minimalt lite, med upprepningar och avbrott noterade. Vid de tillfällen få informanten har svävat ut och börjat tala om någonting annat har jag markerat det med ett (informanten talar här om...). Vid citat i analysen har jag till den grad det har varit möjligt valt att ha med hela citatet även om detta har resulterat i långa sådana. Vid vissa tillfällen har jag markerat /.../ då jag har uteslutit material som ej varit av vikt för kontexten.

4. ANALYS

I detta avsnitt ska jag redogöra för det empiriska material jag utvunnit ur mina intervjuer och belysa dessa ur den teoretiska ram jag lagt fram.

Då jag samlade ihop mitt empiriska material, slogs jag över hur varierande konsumtionen av LS var bland mina informanter samtidigt som de svar jag hade fått såg näst intill identiska ut. Anledningen till detta, insåg jag snart, berodde på att den individuella användningen av nätverket varierade bland informanterna medan deras uppfattning om och attityden till Londonsvenskar ofta sammanföll. Analysen är därför uppdelad i två teman, efter mina frågeställningar, varav den första redogör för vilka användningsområden som fyllde en funktion för mina informanter och således vad användandet betydde för dem under deras vistelse i London. Den sista delen behandlar mina informanters attityd till nätverket och redogör således för andra aspekter som jag funnit centrala i mitt empiriska material som berör den generella uppfattningen om nätverket.

4.1 Hur använder/använde mina informanter Londonsvenskar?

Användning av LS visade sig vara mindre och inneha en mindre betydelse för mina informanter, än vad tidigare forskning har visat. Detta på grund av faktorer som ska tittas närmare på under *diskussion*. Dock kan man utläsa vissa betydelsefulla funktioner, vilka jag kommer att presentera nedan.

4.1.1 En betydelsefull supportstruktur

Liksom Ruxandra Trandafoiu beskriver de rumänska nätverken som en viktig tillgång för den nyanlända migranten i dennes process att integrera i samhället har jag sett liknande användning av Londonsvenskar; samtliga informanter sökte sig till Londonsvenskar i planeringsstadiet av flytten. Någon googlade efter ”svenskar som bor i London”, någon blev tipsad av en vän, en annan ”snubblade” över sajten via annons, en fjärde kände till nätverket sedan innan. Samtliga informanter uttryckte att Londonsvenskar var av störst vikt i situationen som nyanländ i London då det kändes skönt att ha någonstans att vända sig med frågor om bostad -och arbetsmarknader, sjukvård, skolor, skatter, och all nödvändig information som rörde Londons samhällsstruktur:

I-1: ”/.../Rent praktiskt sätt så var det väldigt bra. Att få hjälp med sådana saker som att starta upp ett bankkonto, hur man skaffar lägenhet, allt det praktiska. /.../ De har en liten

informationsdel där de skriver om olika saker; sjukvård, mobiler, skola, skatter, lön och sådana saker. Och det var en bra introduktion, det var det första man läste om när man kom dit.”

I-2: ”/.../alltså framför allt när man kommer ner... när vi kom ner dit så hade vi inte boende, och inte jobb eller någonting. Och då var det ändå skönt att veta att man hade någonstans att börja liksom/.../ För att veta var man skulle börja leta så kom vi i kontakt med Londonsvenskar och hittade olika tjejer och killar som la upp sina lägenheter där. Och då kunde de också beskriva väldigt bra vad man fick och vad man inte fick, till exempel om man fick internet eller hur höga hyrorna var inklusive vatten och el och sådant där. Så det var väldigt informativt. ”

I-3: ”Man får mycket användbara råd och tips om de rent praktiska detaljerna, hur man ska få ett fungerande liv liksom. För det är ganska invecklat, det är mycket pappersarbete och sånt. Då är det bra med stöd och råd från andra.”

I-4: ”/.../Det finns information om boende, hur man tar sig dit – alltså vad man ska göra när man kommer dit. Typ national insurance card och allt sånt där. De lägger upp både de som vill hyra och de som vill hyra ut./.../sen är det väl jobb. Det finns information om vilka jobb som är de vanligaste för svenskar och hur man kan söka vidare. Ja, det är väl lite sånt. Allmän information och bra för sådana som känner sig lite lost.”

Som nyanländ i ett främmande land, vare sig flytten är permanent eller tillfällig, kan migrantens sociala nätverk komma att upplevas som den kanske viktigaste delen i migrationsprocessen. Kontakter med människor ifrån samma stad, region eller land kan vara mycket betydelsefulla för den nyanlända då dessa kan bistå praktisk hjälp och information om hur det nya samhället fungerar utifrån egna erfarenheter och upplevelser (Gustafsson 2002 s 23).

Samtliga informanter uttryckte en trygghet i att veta var man kunde vända sig ifall någonting skulle hända, att kunna luta sig mot en uppbyggd supportstruktur i form av kontakt med andra medlemmar av LS, med större erfarenhet av den engelska kulturen, normer och beteendemönster.

Trots att informanterna talade god engelska och inte hade några problem med att göra sig förstådda språkmässigt, och även fast den engelska kulturen inte ligger så långt ifrån den svenska så uttryckte informanterna lättnad över att ha tillgång till information på svenska, då vissa koder och beteendemönster självfallet ligger utanför den förståelse som språket förmedlar.

I: ”Upplevde du tillgången till Londonsvenskar som en trygghet?”

I-3:”/.../Ja, för även om England är ganska likt Sverige i grund och botten så är det fortfarande ett nytt land och du är alltid osäker när du kommer dit... då är det bra att ha någon slags fast punkt när man känner sig osäker liksom att kunna anknyta dig lite till hemlandet/.../jag tror många använder sig av Londonsvenskar i det syftet. Och sen så mycket mer än att man hittar... ja du får tips av folk som varit där lägre och har större erfarenhet av staden. Att de kan delegera vidare var du ska vända dig någon stans.”

I-1: ”/.../Sen så har de en forum-del som, när jag flyttade över, var väldigt, väldigt aktiv – det var väldigt många som skrev på forumet och diskuterade och var väldigt hjälpsamma.”

I-2:”/.../Behöver jag någonting, behöver jag stödet då finns det där... det kändes som en trygghet. Vad händer om jag blir jätte sjuk och jag måste prata med någon på svenska, då kan jag ringa dit eller dit. Informationen finns på Londonsvenskar.”

I-4: ”Ja, det är verkligen en trygghet. Även fast jag inte använde mig speciellt mycket av sajten så kände jag ju att det var en trygghet att veta att man kunde vända sig till dem, att man kan prata med människor som befinner sig i samma situation och få stöd.”

4.1.2. Informanternas aktivitet

Samtliga informanter uttryckte, som nämnt, aktiviteten som allra störst i början av resan. Därefter avtog aktiviteten för många, och nätverket användes snarare vid specifika tillfällen så som vid lägenhetsbyte eller dylikt:

I-1:”Alltså, när jag flyttade över då var jag där inne varje dag. A, både innan jag flyttade över och under det första året. Då var jag säkert inne ett par gånger om dagen, ehm, det blev nästan som någon form av community sida, alltså en sådan som Lunarstorm, Facebook-liknande/.../ Då hade jag nytta av i princip allt, nu är det primärt deras nyhetsfunktion jag använder mig av. För att få se vad för nya svenska eller skandinaviska aktiviteter som händer. Ehm.. julmarknader, svensk lucia, midsommarfiranden, den typen av saker. Så nu är det mest det jag använder mig av. Men det är väldigt specifika saker. Jag ströläser inte längre.”

I-2:”när vi kom dit och inte kände några, ja till exempel att de anordnade valvakan när vi var där. Ehm, i Svenska Kyrkan. Och sen så hade de kräftskivor och sånt och lite olika fester på olika stora... stora klubbar, där det var liksom ”a nu är det tema Londonsvenskar på Tiger Tiger – kom dit!”. Så vi använde oss i så fall för att... ja, veta var man skulle börja träffa folk.”

I: ”För att skapa er ett socialt nätverk?”

I-2: ”Ja, precis”.

I-3:” Det var oftare då mellan bytena av lägenheter, då var vi inne flera gånger om dagen under... typ en veckas tid sen när vi fick lägenhet så lugnade det ner sig lite grann. Och då gick man väl in och kikade kanske en gång i veckan eller så, och tittade på vad som hände – om det fanns några schyssta lägenheter på gånger eller så.

I-4:” Jag kollade väl mer på boende och på jobb och så/.../ Men jag hittade inget som passade mig. Sedan fanns det ju information om kollektivtrafiken och sådant viktigt man känner att man vill känna till. Men det var ingenting som jag känner att jag behövde använda...”

Det visade sig således att de förhållanden under vilka informanterna levde i London, hur länge de planerade att vara där och vilka mål de hade med sin resa spelade in i användandet av LS. De informanter som uttryckte vikten av att upprätthålla sin nationella identitet var också de som använde nätverket mest. Informant ett och i viss utsträckning även informant två, uttryckte att svenska högtider och nationella aktiviteter kom att bli allt viktigare då de befann sig i London.

Informant ett är bosatt i London och nuvarande användare av LS. Han förklarar att han reste ifrån Sverige för att se någonting nytt och få en ny upplevelse. Att han hamnade i London var av en ren slump, då han egentligen hade siktat in sig på New York. Av bekvämlighetskäl, så som det nära avståndet, flyttade han till London. Informant ett jobbar för ett amerikanskt företag och uttrycker att bevarandet av den nationella identiteten är viktig för honom och tar varje chans har får att uppleva ”svenskheter”:

I-1: ”Viktigare nu än förut. Nu är det mycket viktigare med lucia, och påsk och midsommar och allt som egentligen kvittar blir liksom mycket större här. För det är den enda chansen att få uppleva lite av Sverige. Så det bli definitivt en större grej, jag tror att det är så för många andra svenskar också. Bara man hör ”köttbullar” nu, pratar man med någon i London så blir de ”åååh köttbullar!”. Och här (i Sverige) är det mer ”nej, inte igen!”. Det blir en större grej, allt. Även smågrejerna”

Detta speglade således informant etts användning av LS som deltog i diskussioner som rörde gemenskapens historia, engagerade sig i frågor som rörde den brittiska samhällsstrukturen och vars aktivitet i arrangerade högtidsfiranden var relativt stor:

I-1:”Ja, jag har varit på allt ifrån pokerkvällar... som några killar styr upp... vi har haft... jag har varit på midsommarfester, på de svenska nattklubbarna... jag har varit på lucia, svenska julmarknader, jag har varit med på i princip allt. Mer i början. Nu är det mer de svenska

högtiderna jag deltar i... julmarknader och lucia då. Det är mer de stora sakerna, inte svenska fester längre eller så. Det är mer de traditionella högtiderna.”

Informant två bodde i London under fem månader och beskriver sin användning av LS som ganska begränsad men uttrycker ändå en känsla av trygghet i att ha tillgång till ett nätverk som LS.

Informant två var inte särskilt engagerad i de svenska aktiviteter som arrangerades via LS. Hon menar dock att innehavet av nationella matvaror, så som knäckebröd och kaviar helt plötsligt kom att bli viktigt, även fast hon inte varit hemifrån särskilt länge:

I-2: ”Mm... jag tycker inte det har varit så viktigt när man har varit hemma, men när man kommer utomlands så blir det snarare jätte viktigt att helt plötsligt få äta kaviar. Vi hittade den där svenska matvaruaffären, och även fast det var svindyrt och fast man kanske egentligen inte behövde, för jag visste ju att jag inte skulle vara där så länge, så blev det så här: ”jag måste ha kaviar, jag måste ha knäckebröd/.../Jag vet inte... jag tror lite att man...man saknar väl det där hemma och behöver någonting att hålla sig fast med liksom...För att bota sin hemlängtan.”

Användningen av LS förblev ändå begränsad, möjligtvis eftersom hon redan ingick i en svensk gemenskap då hon reste tillsammans med svenska vänner.

Informant tre, var bosatt i London under sju månader då han jobbade på en svensk bar. Han reste ensam och ville uppleva någonting nytt. Han använde sig minimalt av nätverket och menade på att han ville uppleva den engelska kulturen, varför han försökte hålla sig borta ifrån de svenska grupperingarna:

I-3: ”/.../jag stack iväg för att jag ville bort från det svenska lite grann. Och jag reste ju själv och höll mig faktiskt borta från de här svenska grupperingarna. Därför att jag kände om jag ska vara utomlands, varför ska jag bara träffa svenskar? Då vill jag hellre träffa nya nationaliteter och bredda mina vyer på det sättet./.../Jag kände... det var inte därför jag använde mig av Londonsvenskar, jag sökte inte kontakt med svenskar.”

Informant fyra levde i London under ett år och beskriver sin användning av LS som minimal. Hon hade rest till London för att bättra på sin engelska och målet var således att ta till sig den engelska kulturen och språket. Hennes engagemang i LS sträckte sig ej längre än användningen av den informationsfunktion som bistår praktisk hjälp och goda råd. Även denna använde hon sig sparsamt av och var endast inne några gånger i samband med flytten, för att uppdatera sig om bostad -och arbetsmarknaden. Hon medverkade inte i några svenska aktiviteter och sökte sig inte till någon svensk gemenskap, med undantaget att hon valvakade

och röstade vid den svenska ambassaden då hon nyss fyllt arton år. Tvärt om ville hon försöka hålla sig borta från de svenska grupperingarna, då den engelska upplevelsen var den hon sökte. Däremot uttryckte respondent fyra hemlängtan och nostalgi men fann andra sätt att bota den på:

I-4: ”Ja, man uppskattar sitt hemland mycket mer. Och jag började liksom titta i guideböcker, ”Guiden till Stockholm” och började kolla på: ”åhh, stadshuset!” Världens nostalgi./.../Men jag hade ju många svenska kompisar där. Och på mitt jobb. Så jag kände inte att jag behövde något mer svenskt utbyte./.../Jag kände att jag ville göra det här, jag ville komma bort från Sverige. Det är klart man får hemlängtan men jag kände att jag klarade mig de månader jag var där utan att behöva ha en fast kontakt till Sverige.

Gustafsson förklarar att nationella aktiviteter och traditioner komma att bli viktigare då migranten befinner sig utanför den nationella gemenskapens geografiska plats(2002 s 26). Många informanter menar att behovet av svensk kultur blir större, då man ej har samma naturliga tillgång till kulturella varor så som hemma.

Informant ett beskriver sin sociala miljö som mycket integrerad i det engelska samhället, han har ett fast jobb och ett fast boende. Detta gör således att han skiljer sig ifrån de andra och detta syns även på aktiviteten av LS. Aksoy och Robins (2003) menar att då migranten upplever banden med hemlandet som instabila uppstår mer fixerade tankar kring nationen och det leder till ett behov av att försvara den nationella gemenskapen.

4.2. Vilken är informanternas attityd till nätverket?

Informanternas eget användande och deras uppfattning om och attityd till nätverket skiljer sig således åt och samtliga informanter är överens om att LS i allra högsta grad är en viktig samlingspunkt för många. Informanternas uppfattning om LS sammanfaller med den tidigare forskning som har visat på vikten av virtuella gemenskaper för människor som har lämnat den nationella gemenskapen.

Informanterna skiljer vidare på sig själva och medlemmar som har bott i London under en längre tid och menar följaktligen att bevarandet av den nationella identiteten antagligen är viktigare för människor som bor utomlands permanent eller under en längre period. Informanterna betraktar således inte sig själva som en del av denna grupp utan snarare som turister, eller tillfälliga migranter, vilket resulterar i ett mindre behov av att använda ett virtuellt nätverk som LS.

Informant tre menar på att socialt blyga människor kan finna det svårt och jobbigt att själva

bilda sig ett nytt socialt nätverk. Han menar att LS kan fungera som språngbräda för dessa, då det redan existerar ett socialt nätverk att bli en del av:

I-3: "Jag tror att själva, hur man smälter in i det vardagliga livet i London är nog inte Londonsvenskars förtjänst utan det är upp till var och en. Det finns ju väldigt många som har svårt för att skaffa nya kontakter, som är lite "socialt blyga" - har man någonting gemensamt är det genast lättare att ta kontakt."

Informant två beskriver utvecklingen av den svenska gemenskapen utan tillgång till ett virtuellt nätverk som LS:

I-2: "Om det var så att till exempel Londonsvenskar inte fanns då skulle man nog inte... ehm, då skulle man nog söka vänskap på ett annat sätt. Alltså kanske att man kollar hemma, innan man reser. Vilka är i London, vilka kan jag liksom umgås med. Istället för att man kommer till London och träffar kanske människor från hela Sverige, då skulle jag säkert ha träffat fler stockholmare."

Det som informant två säger här är mycket intressant och fungerar som ett utmärkt exempel på hur Ferdinand Tönnies definition av gemenskap tar sig ett allt större spektrum i dagens globaliserade värld. Hon menar alltså att LS sammanlänkar svenskar runt om i London och gemenskapens identitet kommer att bli svenskar bosatta i London. Utan ett virtuellt nätverk som LS skulle mindre grupperingar komma att ta större plats i form av människor från samma städer och så vidare. Detta är vad Manuel Castells menar när han beskriver globaliseringens tidsålder som en tid av återuppväckt nationalism (1997 s 2). Då nya kommunikationsteknologier krymper avstånden mellan nationsgränser och världen tar sig i uttryck av en enda stor gemenskap, har det kommit till nationen att bistå den intima gemenskapen, gemeinschaft. Den kollektiva identiteten blir således viktigare då man befinner sig utanför nationens gränser:

I-1: "///.../De andra är svenskar och bara för att de är det känner man en slags gemenskap. Även om man aldrig skulle umgås med dem i Sverige. Vi blir automatisk bekanta, två svenskar i London har helt automatisk någonting gemensamt att prata om."

Detta, menar Benedict Andersson är styrkan i den föreställda gemenskapen. Han förklarar att nationen är ett sådant föreställt kollektivt som gör att vi i vissa situationer känner en stark samhörighet med människor vi inte känner. Han får medhåll av Jostein Gripsrud som menar att det kollektiva identiteten spelar in olika i olika situationer; då vi befinner oss i Sverige känner vi stark

samhörighet med sociala grupper som exempelvis kommer från samma stad som oss själva, eller som kanske går eller har gått i samma skola. Det är då däremot inte särskilt viktigt att vi är svenskar men när vi befinner oss utomlands blir det plötsligt av allra största vikt (Anderson 1983/1993 s 93, Gripsrud 2000 s 20).

4.2.1 Londonsvenskar som gemenskap

Samtliga informanter är överens om att medlemmarna av Londonsvenskar utgör en gemenskap. Denna enade åsikt tar sig först och främst uttryck i den oro som informanterna har inför att "fastna" i den svenska gemenskapen:

I-3: "Det är bra med stöd och råd från andra. Men det drar också in folk till att söka sig till de här svenska grupperna, man söker sig till en svensk butik, pub eller vad som och man blir inte integrerad på samma sätt, du lever lite i en bubbla tror jag. Jag tror att det kan snarare bli en nackdel än en fördel om man använder LS för mycket. Man att man använder det för att komma igång, och sedan släppa det. Du måste ha en balans."

I-1: "Londonsvenskar är en sjukt bra sida när du flyttar över, det är verkligen det. Men jag tror att man ska akta sig för att bara leva sitt sociala liv där. Man lämnade Sverige av en anledning och man ska ta England för vad det är, London för vad det är och inte förvänta sig att allt ska vara svenskt. Ta med vissa delar av Sverige som är bra, men ta resten av London."

I-4: "Det är nog många som hamnar på ett svenskt ställe och det var det jag kände också att det ger ju inte mig någonting. Att jobba på en svensk bar - visst kommer det engelska kunder men annars är ju allt svenskt. Jag tror att det är många som börjar så för att det känns lättare och det är jättebra, men jag tror man måste släppa det om man verkligen vill lära sig språket och kulturen."

Aksoy och Robins menar att många migranter upplever det svårt att kombinera identifikationer från två olika länder, hur pass öppen ska man vara för ny kultur och vad är viktigt att bevara? (2003 s 375). Jag upplever mina informanter konfunderade över detta då de uttrycker en oro över att hålla för hårt på svensk kultur och livsstil. Samtliga önskar uppleva det engelska levnadssättet varpå svenska grupperingar inte var någonting för dem.

Utöver detta fann jag en rad andra uttryck för gemenskap. Informant ett beskrev sammanhållningen mellan medlemmarna som mycket stark och menade på att gemenskapen på nätverket stärktes då människor träffades i verkligheten, via de arrangerade aktiviteter som anordnades på Londonsvenskar.

I-1:”/.../Det var en mycket bra sammanhållning mellan medlemmarna och det fanns ett gäng på LS som träffade varandra en gång i veckan på ett skandinavisk ställe. Det var allt ifrån 10 till 30 personer som dök upp.”

I: ”Kände de varandra från början?”

I-1: ”Nej, men de lärde känna varandra och fick en riktigt bra sammanhållning som de också överförde tillbaka till sajten.”

Informant ett menar att gemenskapen på Londonsvenskar fungerar som en mötesplats, som sedan flyttas ut i verkligheten. Han menar att den virtuella gemenskapen inte skulle vara lika stark om den inte existerade i verkligheten. Han får medhåll av Mia Lövheim som förklarar att den virtuella gemenskapen ej kan komma att ta över betydelsen av ansikte-mot-ansikte-kontakt. Ofta förs den även ut i verkligheten, och stärks av de personliga kontakter som skapas i fysiska miljöer (2002 s 148).

Informant två menade på att bara möjligheten att kommunicera på svenska skapade en känsla av gemenskap. Hon talar här om den mest grundläggande för formationen av en gemenskap – det gemensamma språket, genom vilket vi förstår varandra(Gripsrud 2002 s 18).

I-2:”Absolut... alltså grejen är den att det krävs inte lika mycket heller/.../ Att skriva på svenska... bara det är ger en känsla av en viss gemenskap. Och jag tror inte att man behöver det här... just att se varandra är inte lika viktigt som att man vet att det finns människor att prata med.”

Informant tre upplevde nätverket som en förlängd arm av Svenska Kyrkan och beskriver LS som dess virtuella mötesplats. Jag anser det spännande att detta uppmärksammas av informanten, då detta är en av grundtankarna för undersökningen. Att informanten själv uttrycker detta blir ett starkt bevis för att tidigare fysiska sociala miljöer har tagit plats i det virtuella rummet.

I-3:”Jag uppfattade det som att Londonsvenskar blev en förlängd arm av svenska kyrkan./.../Svenska kyrkan är en fysisk mötesplats, Londonsvenskar är en virtuell mötesplats. Fler och fler svenskar flyttade till London och då räckte inte svenska kyrkan till, så det är nog en förlängning av det. ”

Mia Lövheim menar att det har kommit till de nya kommunikationsteknologierna att bistå dessa mötesplatser. Hon menar att det inte kan ses som någonting oförutsägbart då vi redan

organiserar arbete och olika relationer virtuellt. Hon menar att det skapas en virtuell gemenskap via dessa nätverk som erbjuder sina medlemmar emotionellt och socialt stöd, vänskap och nära relationer, - vilket kan liknas vid geografiskt förankrade gemenskaper och också fylla samma funktion(2002 s 147).

Av mina informanter förstår jag att Londonsvenskar erbjuder sina medlemmar socialt och emotionellt stöd, social sammanhållning och en känsla av tillhörighet.

I-2: ”Om man sitter vid datorn och känner att nu behöver jag hjälp med det här eller det här eller jag behöver prata med den här eller den här - att känna den gemenskapen, och så kan det vara väldigt skönt att vara anonym och inte behöva känna sig löjlig över vad man frågar om.”

Virtuella nätverk tillåter medlemmarna att vara anonyma, vilket på många sätt kan upplevas som en trygghet då det minskar risken för diskriminering och hierarkibildning.

Mia Lövheim menar att den virtuella gemenskapen är mycket sårbar då det krävs ett mer medvetet engagemang från dess medlemmar för att överleva(2002 s 150). Således menar hon, i likhet med Trandafoiu att engagemanget varierar bland nätverkets medlemmar och att man kan skilja mellan nyanlända och etablerade användare. De nyanlända medlemmarna fokuserar vidare mestadels på den funktionen som förmedlar hjälp och råd, då den nyanlända står mer eller mindre tomhänt i ett mer eller mindre obekant land. De mer etablerade användarna har hunnit samla på sig fler erfarenheter och upplevelser av det nya samhället och kan därför intressera sig för andra funktioner på nätverket så som att upprätthålla gemenskapens historia och även diskutera värdlandets samhällsstruktur. Det är dessa användare som utgör den virtuella gemenskapens stam och upprätthåller den, medan de nyanlända medlemmarnas plats i gemenskapen kan vara svår att avgöra(Trandafoiu 2006 s 104, Lövheim 2002 s 150) Då mina informanter var som mest aktiva som nyanlända använde de sig också mest av de funktioner som bistod praktiskt information och hjälp. Informant ett skiljer sig från de andra då han vid flera tillfällen har engagerat sig i diskussion och debatter som rört Londonsvenskars historia. Han är dock noga med att poängtera vikten av att bära ut gemenskapen i verkligheten:

I-1: ”Till viss del kan jag förstå den kritiken och jag tycker att det är viktigt att föra ut den virtuella gemenskapen i verkligheten och träffas på de arrangemang och aktiviteter som anordnas via LS, så att man kan hälsa på dem och lära känna i verkligheten. När man skriver till någon på nätet blir det mer personligt om man har träffat dem i verkligheten. Jag tror dessutom att medlemmarna på LS i större utsträckning träffas i verkligheten än vad medlemmar av andra nätverk som ex. Facebook gör.”

4.2.2. En transnationell gemenskap

Trandafoiu beskriver i sin artikel hur de rumänska nätverken karaktäriseras av symboliska bilder av Rumänien. Bilder av typiska landmärken som kyrkor, Draculas slott och människor klädda i folkdräkter syftar till att förklara gemenskapens historia och gemensamma identitet. Trandafoiu menar vidare att de rumänska nätverken således verkar vilja möta upp de uppfattningar som resten av världen innehar om Rumänien och vidare, rumäner(2006 vol 3, 3 s 103).

LS layout är inget undantag. Nätverket fyller sida upp och sida ner med representativa bilder av Sverige och kulturella symboler för den svenska nationen. Bilderna läggs upp i samband med olika arrangemang som exempelvis kräftskivor, skandinaviska fester och traditionella högtider.

Då jag frågar mina informanter om deras åsikter gällande nätverkets layout får jag positiv respons och samtliga informanter tycker att den överdrivna svenskheten blir till ett kul uttryck då man befinner sig utanför nationens gränser:

I-2: ”Det blir lite extremt men samtidigt så... om man inte visar det extrema så blir det ju som alla andra i London. Alltså det som kanske är larvigt hemma bli lite kul när man är därborta för vi är ju svenskar, vi är ju vikingar. (Skratt)”

Men nätverkets layout bjuder även in korskulturella symboler så som den engelska flaggan, kartor över det engelska landskapet och välkända landmärken som Big Ben eller The London Eye. Dessutom finns LS i två versioner, - en svensk och en engelsk. Dessa bilder och symboler representerar det gemenskapen står för och upprätthåller på så vis gemenskapen genom att kontinuerligt upprepa gemenskapens historia och dess kollektiva identitet: Londonsvenskar. Trandafoiu menar, i likhet med Lövheim att det är dessa meddelanden som utgör stommen för den virtuella gemenskapen. (Lövheim 2002 s 150, Trandafoiu 2006 s 103).

Londonsvenskar är i allra högsta grad en social miljö för medlemmarna att praktisera nationella aktiviteter. Informanterna ser nätverket som en bra miljö för bevarandet av den svenska kulturen och traditioner:

I-4: ”Ja, det tror jag verkligen. Om man känner att man vill ha kvar den svenska biten när man är där. Och framför allt när man är där en längre period. Jag var ju där lite pö om pö och då tror jag inte att man har samma behov. Men det tror jag verkligen, om man har varit där ett tag så... Jag får alltid mail om scandinavian party från Londonsvenskar, jag har aldrig gått på ett själv men det hade varit roligt.”

Även fast samtliga informanter menar att det måste finnas en balans i den kombination av identifikationer som blandas från hemlandet och värdlandet så uttrycker de även två viktiga aspekter som talar för att man bör vara något sålunda varsam om sin nationella identitet:

I-1: ”/.../det är viktigt att skaffa en svensk vänskapskrets och träffa människor i samma situation som du själv. För att behålla lite band till Sverige, så att man inte glömmer hur det är för någon gång ska man ju tillbaka. Och då ska man ju kunna överleva i det svenska samhället också.”

Dessutom anser informanterna att bevarandet av den svenska nationaliteten även kan vara viktig för integrerandet i det engelska samhället. Samtliga informanter har endast blivit bra bemötta och mottagna, och detta tror de till stor del har att göra med det goda rykte svenskar erhåller:

I-4:”Ja, det tror jag verkligen. Det är ju en del av en själv, att man är svensk och när man är i London är det väldigt bra att man är svensk. Det känns bra att man kommer därifrån för man kan vara lite stolt över det.”

5. SLUTSATS OCH DISKUSSION

Detta avsnitt syftar till att summera vad jag har funnit i mitt empiriska material. Jag kommer här alltså att svara på mina frågeställningar för att sedan föra en diskussion över hur slutsatsen har kommit att visa det den visar.

5.1. Slutsats

Ur mitt empiriska material har jag kunnat utvinna kunskap om informanternas individuella användning och vad denna betydde för dem under deras vistelse i London, samt deras generella uppfattning om och attityd till nätverket.

Användandet varierade bland informanterna men samtliga använde nätverket främst i syftet att uppdatera sig om bostad -och arbetsmarknaden samt att finna råd och tips från andra medlemmar om den rådande samhällsstrukturen. Dock skiljer sig informant ett från de andra då han mer än övriga har engagerat sig i nätverkets gemenskap, både virtuellt och fysiskt, genom aktivitet på diskussionsforum, deltagande i nationella högtidsfiranden och dylikt.

Informanterna uttrycker vidare valet av att avstå från kontakt med svenska grupperingar. De menar på att det skulle vara en störande faktor då det är den engelska upplevelsen de vill åt.

Användningen av LS uttryckte sig alltså i faktorer som rörde informanternas sociala behov. Detta ter sig ganska naturligt då betydelsen av någonting är mycket individuellt och tar sig i uttryck på olika sätt. Mina informanters motiv till resan, den sociala miljö de befann sig i och vilken upplevelse de ville ha ut av resan spelade således in i användandet av LS.

Informant ett var således den som uttryckte behovet av att ingå i en svensk gemenskap. Han var även den enda av informanterna som ej såg sig själv som en turist, då han har ett etablerat boende och ett etablerat jobb. Även fast informant ett såg boendet i London som tillfälligt hade det redan hunnit gå fyra och ett halv år, och ännu hade inget hemkomst-datum planerats. Han upplever således kontakten till Sverige vara begränsad, Aksoy och Robins menar att då kontakten med hemlandet upplevs avhugget infinner sig ett behov av att försvara sin nationella identitet. Detta ger sig i uttryck genom fixerade tankar kring den efterlämnade nationen och kultur och traditioner kan komma att bli viktigare.

Den andra aspekten rör informanternas attityd till och uppfattning om nätverket och på denna punkt är samtliga informanter till synes eniga. De anser att LS är en fungerande och viktig mötesplats för många svenskar, kanske främst för permanent bosatta. Medlemmarna erbjuder

varandra socialt och emotionellt stöd, nära relationer, social sammanhållning och en känsla av tillhörighet. Således innehåller relationerna på LS den äkthet som en gemenskap karaktäriseras av. Dock är informanterna skeptiska till ett allt för aktivt användande, då de menar på att man lätt dras in i svenska grupperingar. Det gäller att hitta en balans, att använda sig av den hjälp och det stöd man kan få, men samtidigt var noga med att hinna uppleva den engelska kulturen – vilken man faktiskt befinner sig i.

5.2. Diskussion

Jag har dragit slutsatsen att informanterna ej använder LS fullt ut. Informanterna uttrycker heller inte någon känsla av rotlöshet eller förlorad tillhörighet. Detta strider således mot den teoretiska ansats jag lagt fram, som förklarar människors rörlighet över nationsgränser som någonting problematiskt. Detta kan dock förklaras gentemot att migrationsforskning sällan har innefattat västerländska migranter. Då paradigmet länge har dominerats av ett perspektiv som belyser migranternas rörlighet och integrering som någonting problematiskt har västerländsk migration hamnar utanför då denna betraktas som en grundläggande fri- och rättighet. Jag har dock under uppsatsens gång varit noga med att poängtera detta och vidare problematiken i att göra en undersökning som berör västerländska migranter då dessa ofta har uteslutits från tidigare migrationsforskning.

Men även västerländska migranter uttrycker en viss hemorientering och det anser jag att även mina informanter gör. Detta i form av nostalgi och hemlängtan. Men behovet av svensk kultur och tradition tycks aldrig bli särskilt stort och särskilt inte för mina informanter då de var iväg på ett äventyr, med vetskapen om att de snart skulle återvända hem.

Informant två beskriver vid ett tillfälle stoltheten över att vara svensk. Hon menar att svenskar generellt sätt har ett gott rykte i London och har därför lätt för att hitta jobb och bostad. Svenskar, eller västerlänningar har således andra möjligheter för att integrera i det engelska samhället. De smälter även in lättare, då de flesta svenskar talar god engelska. Mottagandet i värdlandet är självfallet en viktig aspekt då det kommer till behovet av att upprätthålla den nationella identiteten. Ett accepterande av den integrerande kulturen och en institutionaliserad transnationalism som tar sig ut i det mottagande samhället ger migranten en avkopplad attityd till sin egna kultur. Då det inte finns något större krav på att västerländska migranter ska förflytta sin lojalitet till värdlandet upplevs också migranten som mer avslappnad i sin nationella identitet (Grandin 2002).

Kanske skulle min slutsats ha sett annorlunda ut med ett bredare empiriskt material, med fler informanter och dessa med en bredare variation av socialt behov.

5.3. Fortsatt forskning

Min studie syftar till att få en ökad förståelse för betydelsen av ett socialt nätverk som LS för svenskar som har bosatt sig i London. Den största problematiken jag stötte på i mitt uppsatsarbete var det mycket kortfattade material som fanns att tillgå om västerländska migranternas mediekonsumtion. Jag anser det därför intressant för fortsatt forskning att beröra även västerländska migranternas hemorientering, för en sådan existerar i allra högsta grad, vilket Ingemar Grandin påpekar. Jag anser även att forskning som berör migration ur ett annat perspektiv än det som länge har dominerat paradigmet, är av största vikt för förändringen av synen på migration som någonting problematiskt. Detta menar även Per Gustafsson, som tycker sig kunna se en förändring på gång med ett mer transnationellt perspektiv som uppmärksammar de betydelsefulla band som migranter upprätthåller till tidigare hemländer.

KÄLLFÖRTECKNING

Tryckta källor

Aksoy, Asu & Robins, Kevin (2003) *The Enlargement of Meaning: Social Demand in a Transnational Context*. Gazette Vol 65 nr 4-5 s 366-387

Anderson, Benedict (1983/1993) *Den föreställda gemenskapen. Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Daidalos AB

Castells, Manuel (1997) *Nätverkssamhällets framväxt i Informationsåldern ekonomi, samhälle och kultur Bd 1*. Göteborg: Daidalos

Frykman, Maja Povrzanovic (2007) *Att binda samman platser och uthärda avstånd*. Umeå: Boréa Bokförlag

Gustafsson, Per (2007) *Ett transnationellt perspektiv på migration*. Umeå: Boréa Bokförlag

Grandin, Ingemar (2007) *Vit diaspora – tredje världen som möjlighetsrum*. Umeå: Boréa Bokförlag

Gripsrud, Jostein (2002) *Mediekultur – mediesamhälle*. Göteborg: Daidalos

Kvale, Steinar (1997) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Lövheim, Mia (2002) *Nätet – en plats för nya former av gemenskap?* Lund: Studentlitteratur

Löfgren, Orvar (2006) *Postscript: Taking place*. Göteborg: Nordicom

Meyrowitz, Joshua (1985/1987) *No Sense Of Place: The Impact Of Electronic Media on Social Behavior*. Oxford: Oxford University Press

Morley, David (2000) *Home Territories: Media, Mobility and Identity* London: Routledge

Thompson B, John (1995) *Medierna och moderniteten*. Göteborg: Daidalos AB

Trandafoiu, Ruxandra (2006) *The Whole Greater than the Sum of Its Parts: An Investigation into the Existence of European Identity, Its Unity and Its Divisions*. Westminster Paper in Communication and Culture Vol 3 nr 3 s 101-106

Östbye, Helge & Knapskog, Karl & Helland, Knut & Larsen, Leif Ove (2004) *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber Ekonomi

Otryckta källor

www.londonsvenskar.com

www.londonsvenskar.com/social

<http://www.londonsvenskar.com/social/pg/expages/read/About/>

<http://www.londonsvenskar.com/social/mod/riverdashboard/>

<http://www.londonsvenskar.com/social/mod/thewire/everyone.php>

<http://www.londonsvenskar.com/social/pg/groups/world/>

Intervjuer

Informant 1: Scandic Hotel 091201

Informant 2: Waynes Coffe 091202

Informant 3: Imperiet 091203

Informant 4: Göta Lejon 091206

BILAGOR

Bilaga 1

Hejsan!

Jag håller på med min c-uppsats i medie -och kommunikationsvetenskap som ska handla om sociala nätverk som londonsvenskar, och varför de är viktiga för människor som har bosatt sig i ett annat land.

Jag ska alltså undersöka användningen av londonsvenskar.com och undrar om Du är intresserad av att vara informant under en intervju där jag kommer att ställa frågor kring nätverket och hur och varför Du använder det och vilken betydelse detta har för dig.

Jag behöver verkligen din hjälp, så om Du befinner dig i Sverige november månad och vill hjälpa mig med detta, hör av dig till min LS mail eller hotmail: emmona@hotmail.com
Kom igen, jag bjuder på kaffe och tilltugg, det blir kul! :)

Bilaga 2

Hej och tack för att du ställer upp som informant!

Här kommer lite information och förberedande material som jag vill att du ska fundera kring inför intervjusamtalet.

Jag kommer att dela upp intervjun i två delar, varav den första kommer innehålla mer konkreta frågor om dig och ditt användande av Londonsvenskar. Den andra delen kommer att beröra känslor och åsikter om att leva i ett annat land än sitt hemland. Fokus kommer då att ligga på användandet av Londonsvenskar och hur detta nätverk kan bidra till att upprätthålla kontakten med Sverige och hur det kan skapas en slags gemenskap mellan svenskar som bor i London.

Jag vill därför att du funderar kring ditt användande av Londonsvenskar, hur du har använt nätverket och varför. Jag vill gärna att du även funderar kring hur du tror att många andra använder det.

Intervjuerna kommer att spelas in i transkriberingssyfte men då du kommer att figurera under ett informant-nummer så är du helt anonym. Uppsatsen är akademisk och kommer att publiceras i Södertörns databas. Jag kommer att citera vissa delar av intervjuerna, detta innehåll kommer att skickas till dig innan publicering. Om du anser att du blivit orättvist citerad, kränkt eller liknande – kontakta mig så fort som möjligt för revidering.

Bilaga 3

Intervjuguide

Del 1

- Hur länge har du bott/bodde du i London?
- Är/var det tillfälligt eller permanent?
- Hur kommer det sig att du reste till London? Arbetstillfälle, skola osv?
- Hur kom du i kontakt med londonsvenskar.com?
- Kan du berätta lite om vilka funktioner som finns på LS?
- Vilka av dessa använde du? Vilka funktioner vad viktigast för dig?
- Hur mycket använde du dig av nätverket? Ex. En gång om dagen? En gång i veckan?

Del 2

- Är/var bevarandet av den svenska kulturen och traditioner viktig för dig?
- Känner du att användandet av LS är/var ett bra sätt att bevara kultur och traditioner? Genom nätverkets layout, kontakten med andra medlemmar osv?
- Känner du att användandet av LS är/var ett bra sätt att bevara kultur och traditioner? Genom nätverkets layout, kontakten med andra medlemmar osv.
- Medverkade du i aktiviteter i.r.l, arrangerade av LS medlemmar? Ex. kräftsiva, midsommarfirande.
- Känner du att användandet av LS fick dig att integrera lättare i det engelska samhället? ex. Genom tips och råd ifrån andra medlemmar.
- Känner du att användarna av LS bildar en slags gemenskap? på vilket sätt?